

MACEDÒNIA DE LLIBRES
Isidor Cònsul

A qualsevol congrés del ram de la lletra, com ara els del PEN, cal viatjar-hi amb la precaució de dur alguna alforja buida. La mesura no és cap ximpleria perquè quan els debats i la gresca s'acaben, tothom torna a casa amb un gavadal de paperassa i, sobretot, de llibres. Acostuma a ser un conjunt desordenat i confús format per un gruix de fotocòpies, la documentació oficial, els llibres comprats, els que ofereix com a obsequi el centre amfitrió i els que arriben com un regal dels mateixos autors que hi participen. Amb el temps, és fàcil adonar-se que, entre la fauna literària, abunda la raça d'escriptors que practica l'esport de regalar els seus llibres. Esdevenen així els millors portaveus de la pròpia obra i els cal aprofitar qualsevolencontre literari per viatjar-hi amb una maleta curulla de llibres per signar i repartir mentre duri el sarau. La mateixa maleta, a mesura que es buida de l'obra pròpia es carrega amb llibres d'altri i així s'equilibra el pes del bagatge entre l'anada i el retorn. Sovint són obres que no es llegiran mai, algunes per la impossibilitat real de fer-ho, però fan goig als prestatges encara que només sigui per l'exotisme que de tant en tant atorguen a una biblioteca. Poso com a exemple el fet de ser propietari d'una dotzena de volums de literatura coreana que ensenyo amb orgull als amics per la polidesa de l'edició i per la filigrana d'una cal·ligrafia que mai no podré desxifrar.

D'altra banda, si és cert, com diuen, que una part dels beneficis de les companyies aèries surt de les taxes per sobrepès dels que prenen l'avió massa carregats d'equipatge, cal donar fe que el Centre Català del PEN ha contribuït darrerament a aquests guanys de les companyies d'aviació. S'ha garantit, per exemple, que tots els participants al "57è Congrés del PEN" s'hagin endut cinc volums, obsequi d'amistat del centre amfitrió en forma de llibre. Sens dubte,

el de més patxoca és Paisatges de Catalunya, l'esplèndida antologia plàstica i literària triada per Joaquim Molas, on els textos catalans s'acompanyen d'una traducció francesa o anglesa, a gust del consumidor. Al costat del llibre-regal, dos més pensats per l'avinentesa del congrés: El Centre Català del PEN. 70 anys d'història i Maria Aurèlia Capmany. Homenatge. El primer és un estudi de Josep S. Cid que ressegueix el perfil d'una de les institucions amb més història de la nostra literatura. El volum recull l'estudi en les tres llengües del congrés -anglès, francès i català- i, si més no, es presenta com un testimoni evident de la vocació universalista de la literatura catalana contemporània. L'altre llibre és una antologia d'homenatge a qui fou presidenta del Centre Català entre els anys 1979 i 1983. Un homenatge literari i de poques paraules: una tria de tres textos traduïts també a l'anglès i al francès. Tots dos llibres s'han cuinat a Publicacions de l'Ajuntament de Barcelona i porten, com a segell de prestigi, la marca d'un editor de talent com ho és el poeta Joaquim Horta. Les dues obres que falten per arribar a les cinc que s'han anunciat foren impreses de manera casolana, és a dir fotocopiades: Festa de la Poesia (Palau de la Música Catalana, 21-IV-92) i Paraula de dona (Col·legi d'Arquitectes, 24-IV-92). Dues antologies literàries que reproduïxen -també en les tres llengües del congrés- els textos llegits en les dues festes literàries programades. El detall més curiós és que hi apareixen les primeres mostres de poesia coreana traduïda al català.

Aquest, però, era un congrés on els catalans exercíem d'amfitrions i no hi havia cap perill que ens escuressin la butxaca a l'hora de prendre l'avió per excés d'equipatge. Potser per aquesta raó la collita de llibres ha estat més abundosa que mai. A títol personal i del grapat que cada nit em tocava d'endur a casa m'agradaria destriar-ne tres. El primer és obsequi dels delegats japonesos en atenció a un dinar que fou, alhora, una entrevista sobre la història del PEN català. Es un llibre condemnat, d'entrada, a la prestatgeria

exòtica de la biblioteca tot i que, en aquest cas, sé de què tracta perquè és la traducció japonesa de dues obres d'Eva Forest: Cartes des de la presó i Diari d'Eva des de la presó. Cal remarcar que l'edició és de 1990 i que es tracta d'un llibre d'èxit al Japó.

El segon és la novel·la de l'escriptor austríac Alexander Giese, Lérida oder Derlange Schatten (Wien-Hamburg, 1983), emmarcada a les meves terres i escrita per un narrador que mai no hi havia estat, a Lleida. A hores d'ara suposo que ja la coneix perquè tenia intenció d'arribar-s'hi i veure si hi havia gaires semblances entre la ciutat real i la de la ficció. A l'hora dels adéus va prometre que, si l'obra es reeditava, posaria a la catalana el nom de la capital de ponent. El tercer llibre, finalment, és un assaig de Jean Blot -pseudònim d'Alexandre Blokh, secretari internacional del PEN- sobre el mític grup de Bloomsbury, Bloomsbury. Histoire d'une sensibilité artistique et politique anglaise (Balland. Paris, 1992). Una obra que acaba de sortir de l'obrador i aplega el fruit d'un grapat d'anys de treball. Ara, a tot el rosari, afegiu-hi la torna d'una dotzena de volums de poesia vinguts d'arreu del món, una panoràmica de la literatura eslovena actual i el volum d'actes del congrés anterior, Neue strukturen der freiheit. Literatur als diagnose und therapie (Wien, 1992). Tot plegat fa una autèntica macedònia de llibres per triar, remenar i menjucar quan calgui i si el temps ho permet. En aquests casos hom acostuma a pensar en la perspectiva estiuenca que sempre s'acara amb un optimisme ple de possibilitats lectores. Això fins que arriba el mes de setembre i, estiu rera estiu, s'entonen les absoltes per tots aquells llibres que s'havien d'haver llegit i que han perdut, potser per sempre, la seva oportunitat.

Isidor Cònsul